

більш складним розцінювати дії як реальні і дійсно небезпечні, оскільки межа між стабільним станом відносин і їх небезпекою перебуває у стані прихованих інтересів (територіальних, економічних та інших претензій).

Косьмій М.М.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри церковно-канонічних дисциплін та філософії права Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ПІД ВПЛИВОМ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРАВОСВІДОМОСТІ

Розбудова правової держави, реальне забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні передбачають формування в суспільстві високого рівня правосвідомості. Неодмінною передумовою ефективного вирішення вказаного завдання виступає розвинута моральна культура носіїв правової свідомості – громадян та державних службовців.

Важливу роль у формуванні такої культури відіграють духовно-релігійні чинники, які, виступаючи компонентами правосвідомості, істотно впливають на процеси створення, тлумачення, застосування і реалізації юридичних норм. Дія морально-релігійних елементів правосвідомості стає особливо значимою у контексті процесу релігійного відродження, який триває в Україні. З огляду на зазначені обставини, сьогодні набуває важливого теоретичного і практичного значення дослідження впливу моралі і релігії на індивідуальну та колективну правосвідомість.

В юридичній енциклопедії правосвідомість визначається як відображення на рівні суспільної, масової або індивідуальної свідомості у вигляді понять, поглядів, уявлень, почуттів чинного (об'єктивного) або бажаного (суб'єктивного) юридичного права. Слід зазначити, що правосвідомість громадян, які бажають жити у демократичній державі, не може виникнути спонтанно, сама собою. Процес формування правосвідомості у громадян стикається з рядом чинників, які так чи інакше впливають на нього.

Найбільш негативно на процес трансформації правосвідомості впливає недостатня розвинутість громадянського суспільства, як наслідок перебування у складі СРСР. Правосвідомість особистості, її культура у цей період формувалася в умовах нав'язування думки інших. Основна

увага була зосереджена на формуванні простої робочої сили без власної точки зору, без власних ідей, думок, переконань. За своєю «природою» радянський режим був тоталітарним, а тому переслідував ідею, що робочим класом завжди легше управляти ніж елітою, нав'язуючи їм свою політику.

Важливим поштовхом до формування та розвитку громадянського суспільства після повалення радянського режиму став вплив морально-релігійних норм. Йдеться про те, що українська еліта в добу глобалізації повинна сформувати у своїй свідомості релігійно – моральні принципи, які знайшли втілення у праві. Свобода особистості отримати справді християнське наповнення. В українському громадянському суспільстві свобода не лише може, але й повинна здобути християнський вимір, адже без християнської еліти така перспектива видається примарною, принаймні на ближчі десятиліття.

Отже, можна зробити висновок, що на рівень правосвідомості та на формування громадянського суспільства в Україні визначальний вплив мають моральні, релігійні та психологічні фактори: менталітет даного народу, індивідуальне сприйняття права і правове виховання, зокрема, виховання відповідальності за свої і чужі вчинки, загальна гуманізація цілей суспільного розвитку і методів її реалізації. Правосвідомість є показником психічного і ментального здоров'я нації, внутрішньої культури її окремого індивіда і доцільності існування певної соціальної групи.

Кудерміна О.І.,

кандидат психологічних наук, доцент, зав.
кафедри юридичної психології НАВС

СУЧАСНІ ОЗНАКИ СОЦІАЛЬНОГО КОНТУРУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОНЦЯ

Суперечливі політичні перетворення в нашій державі останніх років викликали появу феномену соціальної уваги до діяльності правоохоронних органів з боку представників громадських організацій, засобів масової інформації, владної еліти, що спричинило асиметричну тенденцію в суспільній свідомості: жагу до рішучих дій щодо боротьби з корупцією, іншими негативними проявами суспільного життя та апатичність стосовно ресурсного забезпечення засад правоохоронної діяльності (нормативно-правового, матеріально-технічного, кадрового тощо).